

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 175/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátkou Mgr. Soňou Grošaftovou, Hodžova 13, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a konaním Krajského súdu v Žiline a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Soňou Grošaftovou, Hodžova 13, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a konaním Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“).

2. Zo sťažnosti vyplýva:

«Predmetom konania vo veci samej bolo zvýšenie vyživovacej povinnosti k maloletej [REDAKOVANÉ]... Vyživovacia povinnosť otca k maloletej bola naposledy upravená Rozsudkom OS Žilina sp. zn. 37P/3/2011-69 zo dňa 23.5.2011, ktorým bolo stanovené výživné v sume 55,- Eur mesačne.

OS Žilina Rozsudkom sp. zn. 37P/158/2016-112 zo dňa 3.4.2017 rozhodol tak, že určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej [REDAKOVANÉ] sumou vo výške 120,- Eur mesačne odo dňa 1.10.2016, a to do 15. dňa v mesiaci, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám matky. Nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 1.10.2016 do 30.4.2017 v sume 455,- Eur súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 35,- Eur mesačne spolu s bežným výživným tak, že omeškanie jednej splátky má za následok zročnosť celého nedoplatku...

Proti... Rozsudku OS Žilina... podal otec... odvolanie... Krajský súd... Rozsudkom sp. zn. 10CoP/45/2017-188 zo dňa 31.1.2018... zmenil Rozsudok Okresného súdu... tak, že „otec je povinný prispievať na výživu maloletej [REDAKOVANÉ] sumou 85 eur mesačne počnúc 1.10.2016 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky“ a súčasne určil, že „nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.10.2016 do 30.4.2017 v celkovej sume 210 eur povoľuje otcovi splácať v splátkach po 35 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky stratí výhodu splátok.“...

Rozsudok KS v Žiline sp. zn. 10CoP/45/2017-188 vykazuje zjavný rozpor v skutkových a právnych tvrdeniach...

Vo veci sťažovateľkou namietanej KS v Žiline rozhodol prekvapivo, nakoľko nedoplnil dokazovanie, ale vychádzal zo skutkového stavu, zisteného prvostupňovým súdom, vo výroku rozsudok prvostupňového súdu zmenil, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou, ktorá má za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Pokiaľ už v rámci prvostupňového konania pred OS Žilina absentovali podstatné skutkové zistenia, pričom táto absencia bola zavinená procesnou nečinnosťou otca maloletého dieťaťa, nič nebránilo odvolaciemu súdu doplniť dokazovanie, pokiaľ on sám rozsudok prvého stupňa zmenil. Súčasne uvádzame, že otcom podané odvolanie v konečnom dôsledku KS v Žiline nevyhodnotil ako dôvodné, čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku, preto je potom výrok takéhoto rozsudku nepriaznivo „prekvapivý“.

Sťažovateľka vidí nesprávny procesný postup KS v Žiline v tom, že činnosťou súdu jej bola znemožnená realizácia takých procesných práv, ktoré majú slúžiť na jej ochranu. V kontexte práva na spravodlivý proces je potom takýmto nesprávnym procesným postupom situácia, kedy KS v

Žiline na podklade vykonaného dokazovania a zistených skutkových okolnosti vyslovil taký právny záver, ktorý je prekvapivý a v odôvodnení rozsudku zakladá rozpor, ktorý odporuje základným zásadám racionálneho uváženia...

Máme za to, že Rozsudok KS v Žiline je založený na zásade totožných právnych záveroch, ako prvostupňový rozsudok OS Žilina, čo však v porovnaní s výrokovou časťou tohto rozsudku zakladá značný vnútorný rozpor a tým aj prekvapivosť takéhoto rozhodnutia.

Z odôvodnenia KS v Žiline síce vyplýva, že tento neakceptoval odvolacie dôvody otca, avšak na strane druhej zmenil rozhodnutie OS Žilina tak, že vyživovaciu povinnosť znížil, čím na skutkovú a právne argumentáciu otca ale i sťažovateľky nereagoval ústavne konformným spôsobom. Postup KS v Žiline je tak postupom v rozpore so zásadou spravodlivého konania a je zaťažené takými procesnými vadami abstraktného charakteru, ktoré majú vo výsledku za následok porušenie práva na spravodlivý proces.»

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom a konaním Krajského súdu v Žiline porušené.

2. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... trovy konania...“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

9. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

10. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

11. V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov nemá ústavný súd dôvod spochybňovať.

12. Týmito pravidlami sa ústavný súd spravoval aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, čo znamená, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

13. Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vyslovil : „*Základné právo sťažovateľa... garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom a konaním Krajského súdu v Žiline porušené.*“ Z takto formulovaného petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a konaním krajského súdu, avšak bez toho, aby uvedením spisovej značky presne špecifikovala konanie, v ktorom malo byť postupom a konaním krajského súdu jej základné právo porušené.

14. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že odôvodnenie sťažnosti považuje iba za súčasť argumentácie, pretože pre rozhodnutie ústavného súdu je relevantný iba samotný petit sťažnosti.

15. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení

sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

16. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018